

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การละเล่น กีฬาพื้นบ้าน

ชื่อภูมิปัญญา หมากโจ้

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

หมากโจ้ เป็นการละเล่นพื้นบ้านของเด็ก ที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ

ความเป็นมา

หมากโจ้ เป็นการละเล่นพื้นบ้านของเด็ก ส่วนมากจะเป็นเด็กผู้ชายอายุประมาณ 8 - 12 ขวบ โดยใช้เงินเหรียญ เป็นตัวเล่น ซึ่งตรงกับทางภาคกลางว่า “ทอยทอง” โดยจะกำหนดกฎเกณฑ์กติกาดังนี้

- ผู้เล่นมีจำนวนกี่คน ตกลงกันเล่นตาละกี่บาท โดยออกเท่ากัน
- จีดเส้นเริ่มต้นและเส้นหลุม ใช้เหรียญขุดหลุมให้ห่างจากเส้นตาย ประมาณ 3 - 4 นิ้ว
- มีผู้เล่นจำนวนกี่คน ก็จะมีเหรียญที่ยังเรียกว่า เหรียญ โด โดยหมุนไปตามลำดับว่าใครสามารถโดได้ใกล้หลุมมากที่สุด นับเป็น หนึ่ง สอง สาม ตามลำดับแล้วทำการขว้างไปข้างหน้าให้พ้นเส้นตาย โดยมีกติกาว่าเหรียญหลุม เหรียญทับกัน (แอบกัน) จะได้กันหรือไม่ ถ้าตกลงกันได้ก็ได้อีกไปเลย นอกจากนั้นที่เหลือจะเป็นผู้ชี้ให้ยิง ถ้ายิงถูกก็แสดงว่าได้กินหมด ถ้ายิงไปถูกตัวอื่นก็ต้องควักเงินลงมาเพิ่มอีก 1 จำนวน ที่แอบ ที่หลุม ถูกยึดเข้ากองกลางหมด จึงเรียกว่า การช่อม ถ้าหากไม่ผิดกติกา ก็ได้กินไปหมดแล้วถ้าไม่ถูก หรือมือไม่แม่น ก็ให้คนลำดับต่อไปเล่นต่อไปจนหมดลำดับ นับเป็นการละเล่นของคนพื้นบ้านพื้นเมืองที่ได้เล่นสืบทอดกันมา

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น อายุ 39 ปี

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110

054 - 781105